

Oppilashuoltolain mukaiset oppilashuoltokäytännöt ja
kurinpitotoimet Ritaharjun koulussa

Opetuksen julkisuus

Perusopetuslain 19§:n mukaan laissa tarkoitettu opetus on julkista.

Perustellusta syystä voidaan oikeutta päästä seuraamaan opetusta rajoittaa.

Perusopetuslain 29§ mukaisesti opetukseen osallistuvalla on oikeus turvalliseen opiskeluympäristöön.

Rehtori voi päätöksellään rajoittaa oikeutta päästä seuraamaan opetusta.

- Rajoituspäätös voidaan tehdä enintään meneillään olevan lukuvuoden loppuun
- Rajoituspäätös ei koske koulun yleisiä tilaisuuksia esim. joulu- ja kevätjuhlaa, vanhempainiltaa yms.
- Rajoittamisesta tulee tehdä päätös johon sisältyy valitusosoitus
- Rajoituspäätöksestä valitetaan hallinto-oikeuteen, valitusaika on 30 vuorokautta

Kasvatuskeskustelu

Kasvatuskeskustelu on **ensisijainen ja välitön** puuttumiskeino **ennen kurinpitomenettelyä**.

Kasvatuskeskustelu on toimenpiteenä luonteeltaan tutkintamenettely. Kasvatuskeskustelussa sovitaan, **mitä teosta seuraa**.

Kasvatuskeskustelu käydään

- kun opettajan antama tuki, ohjaus ja palaute ei riitä.
- jos oppilas häiritsee opetusta, rikkoo koulun järjestystä, menettelee vilpillisesti tai kohtelee muita epäkunnioittavasti tai heidän ihmisarvoaan loukkaavasti.

Opettaja tai rehtori voi määrätä kasvatuskeskustelun

- kesto yhteensä enintään kaksi tuntia
- voidaan järjestää kerralla tai useammassa osassa koulupäivän aikana tai sen ulkopuolella.

Kurinpito

Kurinpitomenettely käytössä seuraavissa tapauksissa

- opetusta häiritsevä
- koulun järjestystä rikkova
- vilpillisesti menetellyt oppilas
- kohtelee muita oppilaita tai koulun henkilökuntaa epäkunnioittavasti tai heidän ihmisarvoaan loukkaavasti tai
- koulun järjestyssääntöjen vastainen toiminta tai käyttäytyminen

Kurinpito

- Alkavat aina **oppilaan kuulemisella**. Oppilaalla on silloin mahdollisuus selittää toimintaansa, oikaista mahdollinen väärinkäsitys tms.
- Kurinpitoseuraamusten tulee olla suhteessa tekoon. Myös oppilaan ikä ja kehitysvaihe otetaan huomioon
- Koulu käyttää lakisääteistä julkista valtaa. Huoltajan lupaa kurinpitotoimiin ei tarvita, eikä huoltajalla ole oikeutta vaatia olla läsnä oppilaan kuulemisessa. Huoltajan kuulemisesta määrätään erikseen.
- Jos huoltaja haluaa selvittää kurinpitotoimien syitä, tulee hänen olla ensisijaisesti yhteydessä toimen määränneeseen opettajaan ja vasta sen jälkeen tarvittaessa rehtoriin.
- Huoltaja ei voi mitätöidä koulun antamaa rangaistusta

Toimenpide	Menettely	Huoltajille	Toimivalta ja -tapa
Kasvatuskeskustelu (POL 35§)	ensisijainen keino	Ilmoittaminen	opettaja, rehtori kirjaaminen
Jälki-istunto (POL 36§)	kurinpitotoimi	Ilmoittaminen ennen kurinpidon toimeenpanoa	opettaja, rehtori Kirjaaminen Wilman-lomakkeeseen ennen kurinpidon toimeenpanoa
Luokasta poistaminen (POL 36b§)	turvaamistoimenpide	Ilmoittaminen	opettaja, rehtori kirjaaminen
Opetuksen epääminen loppupäivän ajaksi (POL 36§)	kurinpitotoimi	Ilmoittaminen	rehtori, kirjaaminen
Esineen haltuunotto (POL 36 d §)	turvaamistoimenpide	ilmoittaminen	opettaja, rehtori kirjaaminen
Tavaroiden tarkastaminen (POL 36 e § ja 36 f §)	turvaamistoimenpide	ilmoittaminen	opettaja, rehtori kirjaaminen
Kirjallinen varoitus (POL 36§)	kurinpitorangeistus	Kuuleminen	rehtori, Primus-päätös
Määräaikainen erottaminen (POL 36§)	kurinpitorangeistus	Kuuleminen	Sivistys- ja kulttuurilautakunta, päätös

Kurinpito- ja turvaamistoimenpiteet

Muut toimenpiteet

Siivousvelvoite (35§ 4.mom)

Oppilaan määrääminen tekemään kotitehtäviään (36§)

-kotehtävänsä laiminlyönyt oppilas voidaan määrätä työpäivän päätyttyä enintään tunniksi kerrallaan valvonnan alaisena suorittamaan tehtäviään.

Jälki-istunto

- Alkavat aina **oppilaan kuulemisella**. Oppilaalla on silloin mahdollisuus selittää toimintaansa, oikaista mahdollinen väärinkäsitys tms.
- Ennen oppilaan määräämistä jälki-istuntoon on **yksilöittävä** toimenpiteeseen johtava teko tai laiminlyönti, kuultava oppilasta ja hankittava muu tarpeellinen selvitys
- Nämä tiedot kirjataan aina Wilman jälki-istuntolomakkeeseen ennen rangaistuksen täytäntöönpanoa.
- Tiedotetaan huoltajaa erillisellä Wilma-viestillä tulevasta jälki-istunnosta (viittaus jälki-istuntolomakkeeseen)
- Yhteisöllisyyttä ja osallisuutta edistävien tehtävien teettäminen on mahdollista esim. yhteisön toiminnan järjestäminen ei kuitenkaan työraugaistuksia
- Jälki-istunnossa voidaan teettää kirjallisia tai suullisia tehtäviä, harjoituksia ja tehtäviä, joiden tulee olla kasvatusta, opetusta ja kehitystä tukevia. (ei kotitehtävät). Oppilas voidaan velvoittaa istumaan hiljaa, jos syy jälki-istuntoon on ollut häirintä (tarkoituksenmukaisuus).
- Jälki-istunto järjestetään aina kouluajan ulkopuolella enintään 2 h.

Luokasta poistaminen

- Rehtori tai oppilaan opettaja voi määrätä opetusta häiritsevän oppilaan poistumaan jäljellä olevan oppitunnin ajaksi luokahuoneesta tai muusta tilasta, jossa opetusta annetaan, koskee myös koulun järjestämää tilaisuutta.
- Yksilöidään teko. Kirjataan Wilman tukilehdelle ja ilmoitetaan huoltajalle.
- Jos oppilas koettaa vastarintaa tekemällä välttää poistamisen, rehtorilla tai opettajalla on oikeus käyttää sellaisia oppilaan poistamiseksi välttämättömiä voimakeinoja, joita voidaan pitää puolustettavina oppilaan ikä ja tilanteen uhkaavuus tai vastarinnan vakavuus sekä tilanteen kokonaisarviointi huomioon ottaen

Opetuksen epääminen

- Rehtori voi evätä oppilaan osallistumisen opetukseen perusopetuksessa jäljellä olevan työpäivän ja enintään seuraavan työpäivän ajaksi.
- Mahdollista, jos on olemassa vaara, että toisen oppilaan taikka koulussa tai muussa opetustilassa työskentelevän henkilön turvallisuus kärsii oppilaan väkivaltaisen tai uhkaavan käytöksen vuoksi.
- jäljellä olevan työpäivän epäämisestä seuraavana päivänä henkilökunta tekee suunnitelman ja riskien arvioinnin oppilaan paluusta kouluun
- Ilmoitetaan oppilaan huoltajalle sekä Sikun Turjo-tiimille ja tarvittaessa sosiaalihuollon viranomaiselle.
- Opetuksen epääminen kirjataan Wilman tukilehdelle (toimenpiteet) eikä oppilasta saa jättää ilman valvontaa epäämisen jälkeen. Oppilaan valvonnasta voi huolehtia koulu tai asiasta voidaan ilmoittaa huoltajalle, joka ottaa vastuun.

Kirjallinen varoitus

- Oppilaalle, joka häiritsee opetusta tai muuten rikkoo koulun järjestystä taikka menettelee vilpillisesti. Kirjallisen varoituksen antaa rehtori ja siitä tehdään erillinen päätös muutoksenhakuohjeineen.
- Ennen kirjallisen varoituksen antamista oppilaalle on yksilöitävä toimenpiteeseen johtava teko tai laiminlyönti, kuultava oppilasta ja huoltajaa ja hankittava muu tarpeellinen selvitys.

Määräaikainen erottaminen

- Yksilöittävä toimenpiteeseen johtava teko tai laiminlyönti, kuultava oppilasta ja hankittava muu tarpeellinen selvitys. Päätöksen tekee sivistys- ja kulttuurilautakunta muutoksenhakuohjeineen.
- Erotetulle oppilaalle laaditaan opetussuunnitelmaan perustuva henkilökohtainen suunnitelma, jonka mukaisesti opetus toteutetaan ja oppimista seurataan.
- Maksimi 3 kuukautta

Järjestyssääntöjen vastainen käyttäytyminen seuraavissa tapauksissa

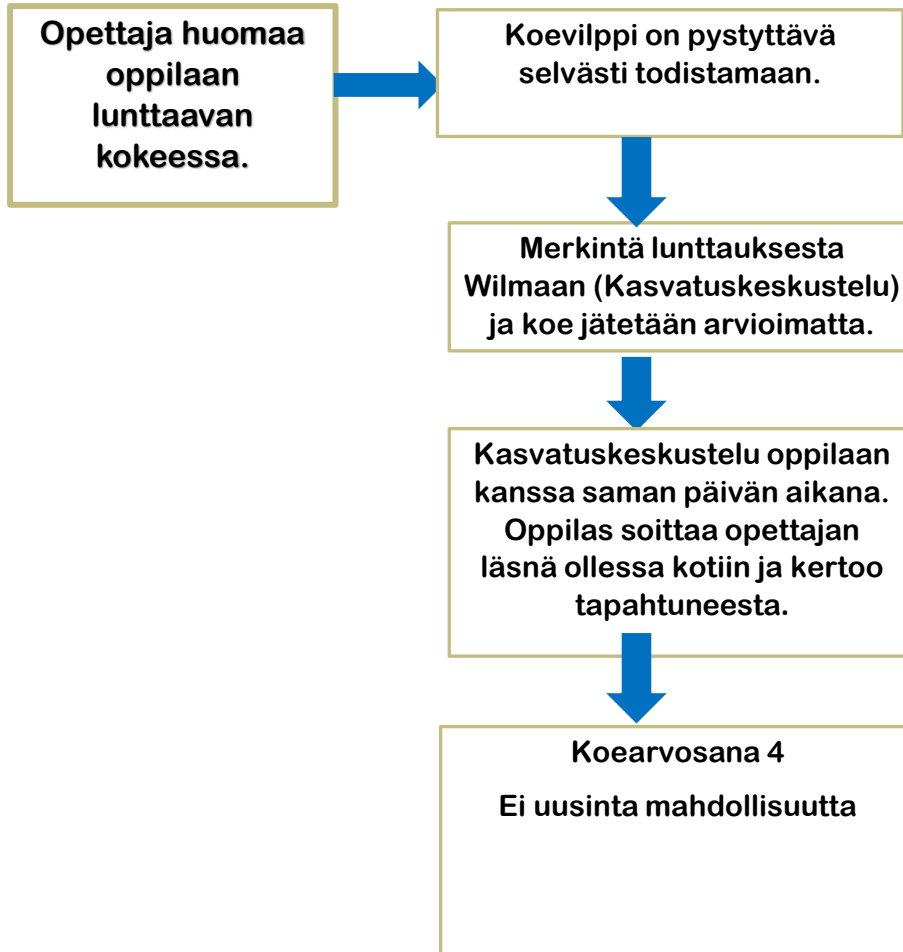
koevilppi eli lunttaus

toistuva häiritsevä käyttäytyminen

tupakointi ja nuuskan käyttö

päihteet

KOEVIILPPI ELI LUNTTAUS

Oppilaan häiritsevä / epäasiallinen käyttäytyminen

1. Opettaja keskustelee välittömästi oppilaan kanssa sääntöjen vastaisesta käyttäytymisestä.

2. Mikäli häiritsevä käytös jatkuu kehotuksesta huolimatta, Wilmaan tuntimerkintä. Yksilöi teko.

3. Häiritsevän käytöksen jatkuessa kasvatuskeskustelu ja yhteydenotto kotiin.

Ei jatkotoimenpiteitä, jos häiritsevä käytös loppuu ja tilanne rauhoittuu.

4. Häiritsevän käytöksen jatkuessa luokanohjaaja soittaa huoltajalle ja sopii tapaamisesta. Tapaamisessa sovitaan yhdessä oppilaan ja huoltajan kanssa jatkotoimenpiteistä ja seurannasta. Mukana mahdollisesti toinen opettaja tai joku muu koulun edustaja. Häiritsevän käytöksen jatkuessa....

5. Kurinpitotoimenpiteenä jälki-istunto. Häiritsevän käytöksen jatkuessa...

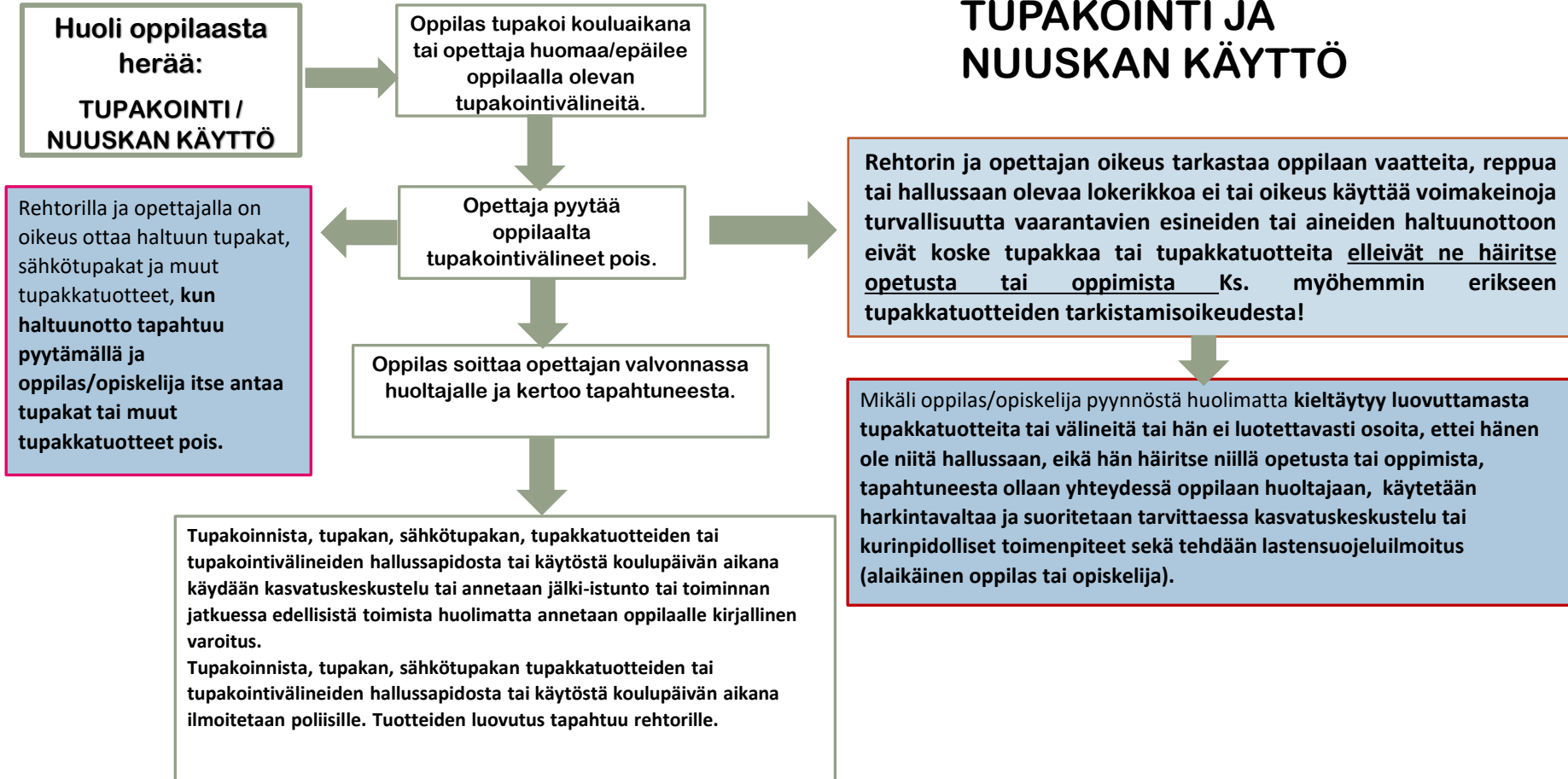
Tuki riittävää. Tilannetta seurataan ja tehdään tiivistä yhteistyötä kodin ja koulun välillä.

6. Moniammatillisen asiantuntijaryhmän edustajien kokoon kutsuminen. Mukana erityisopettaja ja mahdollisesti myös psykologi, kuraattori ja koulun johdon edustaja. Tuesta / jatkotoimenpiteistä päättäminen yhdessä huoltajan ja oppilaan kanssa Lapset puheeksi-menetelmää käyttäen.

Toistuvan häiritsevän käyttäytymisen jatkuessa eri vaihtoehtoja ja tuen muotoja mietitään tapauskohtaisesti. Lapset puheeksi neuvonpito.

TOISTUVA, HÄIRITSEVÄ KÄYTTÄYTYMINEN

TUPAKOINTI JA NUUSKAN KÄYTTÖ

PÄIHTEET

Huoli oppilaasta herää:

**PÄIHTEIDEN
KÄYTTÖ TAI PÄIHDE-
EPÄILY**

Epäiltäessä oppilaan käyttäneen päihteitä kouluaikana, opettaja ottaa oppilaan erilleen opetusryhmästä, käyttäytyy mahdollisimman rauhallisesti ja asiallisesti. Puhuttelu tapahtuu rauhallisessa tilassa toisen aikuisen läsnä ollessa.

Toinen / toisia henkilöitä pyydetään mukaan selvittämään tilannetta. Arvioidaan, onko oppilas vaaraksi itselle tai muille. Huomioidaan myrkytystilan mahdollisuus. Tiedotetaan rehtoria / johtoryhmän jäsentä. Soitetaan tarvittaessa ambulanssi tai poliisi. Oppilasta ei saa jättää yksin!

Keskustelun aikana selvitetään mitä on tapahtunut, mitä oppilas on nauttinut ja minkä verran. Tehdään muistiinpanot.

Huoltajalle ilmoitetaan ja pyydetään tulemaan paikalle. Jos hän ei pääse, sovitaan miten oppilas pääsee kotiin / hoitoon.

Rehtori tai sovittu henkilö tekee ilmoituksen lastensuojeluun. Mikäli oppilaalla on hallussaan päihteitä, ne tulee luovuttaa huoltajalle.

Huume-epäilyissä otetaan yhteys huoltajiin ja lastensuojeluun. Lastensuojelu vastaa mahdollisista tarvittavista jatkotoimenpiteistä.

**Ilmoitus TURJO-tiimille
(Oulun opetustoimen
turvallisuusjohtamisen
tiimi)**

Tarkastusoikeus ja haltuunotto-oikeus (henkilökunnalla velvollisuus puuttua, ei **koske tupakkaa tai tupakkatuotteita, elleivät ne häiritse opetusta tai oppimista**)

TARKASTUSOIKEUS

Kun on ilmeistä, että oppilaalla on mukanaan kiellettyjä esineitä tai aineita, ja jos oppilas ei pyynnöstä huolimatta niitä luovuta tai todista ettei hänellä niitä ole, opettajalla on oikeus toisen koulun henkilökuntaan kuuluvan täysi-ikäisen henkilön kanssa tarkastaa

- oppilaan mukana olevat tavarat ja kaappi
- päällisin puolin oppilaan vaatteet
- taskut

Ei koskettelua erogeenisille alueille. Ainoastaan poliisilla on oikeus tehdä henkilötarkastus!

HALTUUNOTTO-OIKEUS

Jos oppilaalla on mukanaan esineitä tai aineita, jotka ovat

- vaarallisia oppilaalle tai muille kouluyhteisön jäsenille
- hengelle, terveydelle ja omaisuudelle tai
- liittyvät opetuksen tai oppimisen vakavaan häirintää,

on opettajalla esineen haltuunotto-oikeus opetuksen tai turvallisen oppimisympäristön takaamiseksi.

Perusopetuslaki 29§2

- Tarpeen mukaan yhteys poliisiin
- Aina yhteys huoltajaan

Oppilaan väkivaltainen käyttäytyminen

Opettaja pyrkii välittömästi puuttumaan tilanteeseen ja keskustelelee kahden kesken oppilaan kanssa väkivaltaisesta käyttäytymisestä. Väkivaltaisen käyttäytymisen syy pyritään selvittämään rauhallisesti toimien.

OPPILAAN VÄKIVALTAINEN KÄYTTÄYTYMINEN

Jos tilanne ei rauhoitu, pyydetään rehtori/apr tai toinen opettaja paikalle ja jatketaan tilanteen käsittelyä.

Tilanteen rauhoittuessa oppilaan kanssa käydään kasvatuskeskustelu (merkintä Wilmaan), ilmoitetaan tapahtuneesta huoltajalle ja luokanohjaajalle.

Ei jatkotoimenpiteitä, jos häiritsevä käytös loppuu ja tilanne rauhoittuu.

Jos väkivaltainen käyttäytyminen jatkuu, kurinpitotoimenpiteenä jälki-istunto ja ilmoittaminen Turjo-tiimille.

Jos väkivaltainen käyttäytyminen jatkuu, koulun rehtori/apr tai opettaja ottaa yhteyttä poliisiviranomaiseen (koulupoliisi)

Asian jatkokäsittely tapahtuu yhdessä eri viranomaisten kanssa (mm. poliisi, lastensuojelu).

Koulun pedagogiset käytännöt ja tukitoimet seuraavissa tapauksissa

myöhästely

läksynunohdukset

toistuvat poissaolot

luokasta poistumiset

Huoli oppilaasta
herää:
MYÖHÄSTELY

1 – 4 myöhästymistä:
Merkintä Wilmaan ja tiedoksianto oppilaalle.

5 myöhästymistä:
Kasvatuskeskustelu ja **yhteys huoltajaan**
Opettaja arvioi, onko kyseessä opiskelijahuollollinen syy vai tahallisuus,
jolloin kurinpitotoimenpiteet mahdollisia myöhästelyn jatkuessa ks.seur.

10 myöhästymistä:
Moniammatillisen asiantuntijaryhmän kokoon kutsuminen **ja huoltajan
tapaaminen**. Mikäli tahallisuus syynä, kurinpitotoimenpiteenä jälki-istunto
(Kuraattori, terveydenhoitaja, opo, erityisopettaja)

MYÖHÄSTELY

Nollaantuvat lukuvuoden päättyessä

LÄKSYUNOHDUKSET

Nollaantuvat lukuvuoden päättyessä

Oppilaan määrääminen tekemään kotitehtäviään (36§)

-kotitehtävänsä laiminlyönyt oppilas voidaan määrätä työpäivän päätyttyä enintään tunniksi kerrallaan valvonnan alaisena suorittamaan tehtäviään.

-määrätään viimeistään 5.unohduksesta ja aina sen jälkeen jokaisesta unohduksesta

Viisi unohdusta:

Huoli puheeksi oppilaan kanssa: Keskustelu opettajan kanssa mm. ajanhallinnasta, läksyjen merkitsemisestä muistiin ja Wilma-tunnusten toimivuudesta → merkintä

Wilmaan.

10 unohdusta:

Kasvatuskeskustelu ja yhteys huoltajaan.

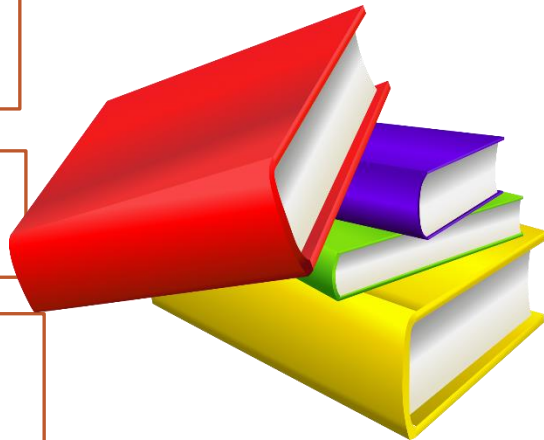

20 unohdusta:

Oppilashuoltohenkilöstön konsultointi

Luokanohjaaja kokoaa moniammatillisen asiantuntijaryhmän. Sopimus jatkotoimenpiteistä ja seurannasta.

Poissaolot ja varhainen toiminta tiivistetysti

Nollaantuvat lukuvuoden päättyessä)

Havainto

Opettaja / aikuinen tekee havaintoja

Esimerkit
Tunti- ja poissaolomerkinät

Jos käyttäytyminen on muuttunut
Jos pitkä poissaolo tai poissaolo herättää huomion

Nollaantuvat lukukauden päättyessä)

Kohtaaminen (poissa 1-30 h)

Luvattomat viipymättä

Opettaja / aikuinen ottaa puheeksi

Myönteinen sävy
Oppilaan kuuleminen
Huoltajien kuuleminen
Oppilashuollon konsultointi aina tarvittaessa

Jos puheeksi ottaminen ei riitä, valitaan sopiva toiminta

Toiminta (poissa 30-50< h)

Konsultaatio, oppilashuollon
Tapaaminen tuen tarpeen selvittämiseksi (30h)
Yksilökohtainen monialainen asiantuntijaryhmä (50h)
Verkostotapaaminen

Monialaisuus

- Matalan kynnyksen tuki:
 - Pedagogiikka
 - Oppilashuolto
 - Yhteisö
- Puheeksi ottaminen -tuntimerkinä

- Syiden selvittäminen ja toimintasuunnitelma:
 - Pedagogiikka
 - Oppilashuolto
 - Yhteisö
- Toiminnan raportointi Yhteydenottojen merkitseminen -kohtaan
- Toimintasuunnitelman kirjaamiset oppilashuoltokertomukseen tai pedagogisiin asiakirjoihin

Luokasta poistumiset ja merkinnät Wilmaan

**Oppilaan poistuessa luokasta kesken
oppitunnin merkitään Wilmaan oppilaan
tuntimerkintöihin ”poistui oppitunnilta
omasta pyynnöstä”**

Tupakkatuotteiden haltuun ottaminen

Oikeudesta tarkastaa oppilaan tavarat säädetään Perusopetuslain 36 e§:ssä sekä Lukiolain 46 §:ssä.

Koulun opettajalla ja rehtorilla on työpäivän aikana oikeus tarkastaa oppilaan mukana olevat tavarat, oppilaan hallussa olevat koulun säilytystilat ja päällisin puolin hänen vaatteensa, sellaiset 29§:n 2 momentissa tarkoitetun kielletyn esineen tai aineen haltuun ottamiseksi, jolla voidaan vaarantaa omaa tai toisen turvallisuutta, jos tällaisen esineen tai aineen hallussa pito on ilmeistä ja oppilas pyynnöstä huolimatta kieltäytyy niitä luovuttamasta tai ei luotettavasti osoita, ettei hänen hallussaan niitä ole (Perusopetuslaki 36 e §, Lukiolaki 46 §).

Opetushallituksen ohjeistuksen mukaan **rehtorin ja opettajan oikeus tarkastaa oppilaan vaatteita, reppua tai hallussaan olevaa lokerikkoa ei tai oikeus käyttää voimakeinoja turvallisuutta vaarantavien esineiden tai aineiden haltuunottoon eivät koske tupakkaa tai tupakkatuotteita elleivät ne häiritse opetusta tai oppimista.**

Rehtorilla ja opettajalla on edelleen oikeus ottaa haltuun tupakat, sähkötupakat ja muut tupakkatuotteet, **kun haltuunotto tapahtuu pyytämällä ja oppilas/opiskelija itse antaa tupakat tai muut tupakkatuotteet pois.**

Rehtorilla tai koulun opettajalla on **yhdessä tai erikseen oikeus työpäivän aikana ottaa haltuunsa oppilaalta kielletty esine tai aine tai sellainen esine tai aine, jolla oppilas häiritsee opetusta tai oppimista.**

Kiellettyjä ja vaarallisia esineitä ja aineita ovat muun muassa alkoholi, **tupakkalain tarkoittama tupakka ja muut tupakkatuotteet, kuten sähkötupakka ja nuuska**, huumausainelain tarkoittamat huumausaineet, veitset, ampuma-aseet, voimakkaat laserosoittimet sekä vastaavat esineet ja aineet.

Alle 18-vuotialta tupakkatuotteiden tai nikotiininesteiden hallussapito on yksiselitteisesti kielletty (Tupakkalaki 118§).

Tupakan, sähkötupakan ja tupakkatuotteiden **tuonti päiväkotien, esi- ja perusopetusta sekä lukio-opetusta antavien oppilaitosten tiloihin sekä niiden käyttö em. sisä- ja ulkotiloissa on kielletty.** (Tupakkalaki 74§).

Mitä ovat tupakkatuotteet?

- Tupakkatuote on kulutukseen sopiva, tupakasta kokonaan tai osittain koostuvaa tuote.
- Poltettavaksi tarkoitetuista tupakkatuotteista esimerkkeinä savuke, pikkusikari, piipputupakka
- Savuttomalla tupakkatuotteella tarkoitetaan purutupakkaa, nenänuuskaa ja suussa käytettäväksi tarkoitettuja tupakkaa sekä muuta sellaista tupakkatuotetta jota ei polteta
- Vesipiipputupakalla tupakkatuotetta, jota käytetään yksiomaan vesipiipun avulla
- Uudella tupakkatuotteella muuta sellaista tupakkatuotetta, joka on asetettu Euroopan unionissa sijaitsevien kuluttajien saataville myöhemmin kuin 19. päivänä toukokuuta 2014
- Kuumennettavalla tupakkatuotteella uutta tupakkatuotetta, josta vapautuu kuumennettaessa käyttäjän hengitettäväksi nikotiinia ja muita kemikaaleja sisältäviä päästöjä ja joka on ominaisuuksistaan riippuen savuton tupakkatuote tai poltettavaksi tarkoitettu tupakkatuote.